

E · R · S · O

ERSO
PEASPONSOR

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

LIVIKO
— anno 1898 —

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDIC
CATERING

MAESTRO GILBERT VARGA

VIIUL
SEOHYUN
KIM

ERSO

DIRIGENT
GILBERT
VARGA

21 | VEEBRUAR
ESTONIA KONTSERDISAAL
2024

MARTUCCI
WIENIAWSKI
SEEGER
HONEGGER

erso.ee

CHEMI-PHARM®

myfitness
world class gym & studio

PAKEND & PRINT
ERSO TOOLKORJUS

iute

ERSO PEASPONSOR

ELAV INSPIREERIV RIKASTAV

Eesti muusikat viivad üheskoos maailma ERSO ja fintech lute

ERSOga on võimalik koos kasvada.
Meid seob otsing ja inspiratsioon.
Nii ERSO kui ka lute püüdleavad alati
tiptaseme poole.

- TARMO SILD
lute juht ja kaasasutaja

E · R · · O

MAESTRO

GILBERT VARGA

SEOHYUN KIM viiul
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Orkestri kontsertmeister Triin Ruubel
Dirigent GILBERT VARGA

kell 19 – sümfooniakontsert

SEOHYUN KIM viiul
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Orkestri kontsertmeister Triin Ruubel
Dirigent GILBERT VARGA

Giuseppe Martucci (1856—1909)

Nokturn, op. 70 nr 1 (1891/1901)

Henryk Wieniawski (1835—1880)

Viiulikontsert nr 2 d-moll, op. 22 (1862)

Allegro moderato

Romance. Andante non troppo

Allegro con fuoco — Allegro moderato, à la Zingara

vaheaeg

Ruth Crawford Seeger (1901—1953)

„Andante“ keelpillidele (1931/1938)

Arthur Honegger (1892—1955)

Sümfoonia nr 2, H.153 (1841)

Molto moderato – Allegro

Adagio mesto

Vivace non troppo

Kontserdist teevad ülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestisi saab ka järelkuulata ja -vaadata.

Giuseppe Martucci (1856—1909)
Nokturn, op. 70 nr 1 (1891/1901)

19. sajandi Itaalia muusikast kõnel-des meenub esimesena ooper ja ooperiloojad. Ometi tegutses sel perioodil ka itaallasi, kes võtsid eeskuju pigem saksa instrumentaal- ja orkestrimuusikast. Üheks selliseks oli helilooja, dirigent, pianist ja õppejõud Giuseppe Martucci, kes pühendas kogu oma karjääri n-ö absoluutse muusika loomisele. Just sel põhjusel on Martuccit vahel nimetatud Itaalia Brahmsiks.

Martucci sündis Lõuna-Itaalias Capuas ja sai esmase muusikahariduse oma trompetimängijast isalt. Imelapsena andis ta klaveril kontserte juba kaheksa aasta vanuselt. 11-aastaselt astus ta Napoli konservatooriumisse, kus õppis kompositsiooni Paolo Serrao käe all.

Martucci rahvusvahelise pianistikarjääri alguseks võib pidada aastal 1875 toimunud edukat kontserdireisi läbi Saksamaa, Prantsusmaa ja Inglismaa. 1880. aastal valiti mees Napoli konservatooriumi klaveriprofessoriks, 1886 jätkas ta tööd Bologna muusikakoolis. Just seal õppis Martucci käe all näiteks Ottorino Respighi, keda peetakse üheks 20. sajandi alguse silmapaistvamaks itaalia heliloojaks. Samuti on teada, et kui Johannes Brahms külastas 1888. aasta mais Itaaliat, kohtus ta Bolognas ka Martucciga. Ühise suhtluskeelega puudumisel väljendas Martucci oma sügavat lugupidamist Brahmsi ette põlvili langedes. Elu lõpuaastatel naasis Martucci Napoliisse, kus ta tegutses konservatooriumi direktorina.

Martucci dirigendidebüüt toimus aastal 1881 Napolis. Nimelt asutati seal alaline orkester, mille abil tutvustas Martucci publikule eelkõige saksa muusikat, Brahmsi ja Wagnerit, aga ka briti ja prantsuse heliloomingut. Ta oli üks esimesi itaalia muusikuid, kes austas sügavalt Wagneri loomingu ja tutvustas mõningaid tema teoseid ka oma kodumaal. Näiteks juhatas ta „Tristani ja Isolde“ Itaalia esiettekannet (1888).

Komponeerimist alustas Martucci 16-aastaselt lühikeste klaveripaladega. Ta ei kirjutanud elu jooksul mitte ühtegi ooperit, mis oli tema põlvkonna

Giuseppe Martucci

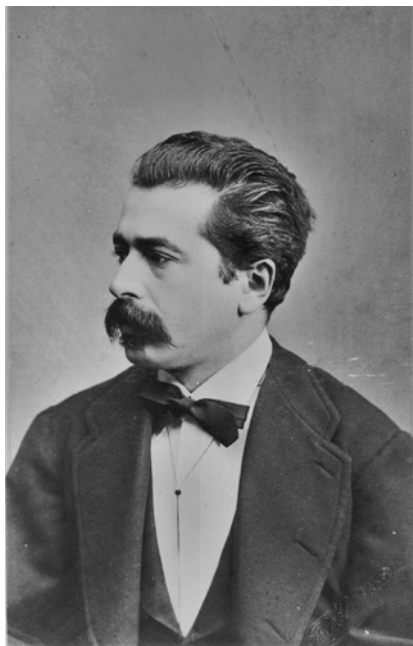
itaalia heliloojate seas haruldane. Selle asemel keskendus ta instrumentaal-
muusikale ja lauludele, ent kirjutas ka ühe oratooriumi „Samuel“ (1881).
Helilooja Gian Francesco Malipiero on öelnud, et just Martucci teise
sümfooniaga (1904) algas itaalia instrumentaalmuusika renessanss.

Martucci klaveriteoste seas on kõige tähelepanuväärsemad tema kaks
nokturni (1891), mis kannavad oopusenumbrit 70. Need on kirjutatud
enharmooniliselt seotud helistikes Ges-duur ja fis-moll. 1901. aastal
orkestreeris helilooja neist esimese, millest on tänaseks saanud üks
tema enim esitatud teoseid. See on unistav ja romantiline pala,
mida iseloomustavad rikkalikud kõlavärvid ja poeetilised kontrastid.
Haaravalt sisekaemuslik meeleolu ja nõudlik orkestrifaktuur teevad
sellest tagasihoidlikust nokturnist Martucci kõige esinduslikuma teose.
Orkestriversiooni esiettekanne toimus Torino Teatro Regio 24. novembril
1901. aastal.

Suuresti tänu drigent Arturo Toscaninile, kes esitas aastail 1938–1953
Martucci orkestriteoseid NBC sümfooniaorkestriga, on tema looming
tänapäevani võrdlemisi tuntud ja mängitud. ERSO esituses on Martucci
“Nokturn” kõlanud kolmel korral: 1939. aastal Itaalia dirigendi Alceo Galliera,
2003. aastal Jüri Alperteni ja 2020. aastal Olari Eltsi juhatusel.

Henryk Wieniawski (1835–1880)
Viulikontsert nr 2 d-moll, op. 22
(1862)

Muusikaloos saab eristada kaht
kategooriat muusikuid, kes nii
komponeerivad kui ka esitavad
muusikat: heliloojad, kes on
samas virtuoosid ja virtuoosid, kes
kirjutavad heliloomingut. Just teise
kategooriasse kuulub Poola päritolu
muusik Henryk Wieniawski, kel on
viulimängu ajaloos oluline koht.
Ühena oma põlvkonna parimatest
viulidajatest jumaldasid tema mängu
nii publik kui ka kriitikud, nimetades
teda isegi Paganini reinkarnatsiooniks.
Ent ka heliloojana on tema looming
ajale vastu pidanud.

Henryk Wieniawski

Musikaalsesse perekonda sündinud Wieniawski alustas viieaastaselt viiuliõpinguid. Näidates kiirelt imetusväärset arengut, andis ta juba seitsme aasta vanuselt esimese soolokontserdi. Niisugune potentsiaal nõudis süsteemset õpet, mis oli tolle aja Poolas võimatu. Niisiis saabus 8-aastane Henryk 1843. aastal emaga Pariisi, eesmärgiga õppida Euroopa mainekaimas muusikakoolis — Pariisi konservatooriumis. Seal sai imelapse teekond tuule tiibadesse. Vaid 11-aastaselt lõpetas ta konservatooriumi, ehkki ametlikult võeti kooli õpilasi vastu alates 12-eluaastast. Varateismeline Wieniawski alustas erakordselt küpse artistina selles vanuses aga juba rahvusvahelist solistikarjääri.

Konservatooriumiajast pärinevad ka Wieniawski esimesed katsetused heliloojana. Kui tema varane helilooming tugines suuresti intuitsioonil, siis 1849. aastal jätkas ta viivuks konservatooriumiõpinguid, et täiendada ka oma teoreetilisi teadmisi komponeerimisest. Pärast seda tuuritas ta oma pianistist venna Josephiga Euroopas ja Anton Rubinsteiniga USAs, kus jõudis välja lausa Californiani. Pärast lühikest aega Brüsseli konservatooriumi professorina jätkas ta rändava muusiku keerulist karjääri, mida on peetud ka tema 44-aastaselt saanud varajase surma põhjuseks. Lahkudes pärandas ta Euroopa muusikaellu väga kõrge esitusstandardi ning mõned virtuoossed viiulipalad, nende seas ka d-moll viulikontserdi.

19. sajandil oli tavapärane, et Euroopa monarhid palkasid õukonnamuusikuteks oma aja parimad solistid. Nii sõlmis vene tsaar Aleksander II 1860. aastal Wieniawskiga töölepingu. Just sealses õukonnas komponeeris ta oma küpsed helitööd, nende seas teise viulikontserdi, mille esimene versioon valmis aastal 1862, parandustega teos ilmus aga trükkis aastal 1879. Kontsert on pühendatud Wieniawski heale sõbrale, viiulivirtuoos Pablo de Sarasatele.

Virtuoosne ja lüüriline kontsert on tänapäeval tüüpiline teos viiuldajate repertuaaris. Orkester avab teose romantilise meloodiaga, mille võtab üle solist, kasutades täielikult ära viiuli magusat kõla. Esimesele osale järgneb *attacca* teine, hingestatud romanss, ühendavaks lüliks üürrike klarnetisoolo. Selle osa kohta on teine tuntud viiuldaja Leopold Auer öelnud, et „see on laul, mida tuleb laulda nii, et unustame instrumendi“. Teose kolmas osa valmistatakse ette lühikese, ent tulise viiulikadentsiga. Finaalis meenutatakse põgusalt ka esimese osa teist teemat, mis liidab bravuurse kontserdi formaalselt tervikuks.

ERSO esituses kõlas Wieniawski viiulikontsert viimati 1983. aastal Peeter Lilje juhatusel, solistiks oli toona Jaak Sepp.

Ruth Crawford Seeger (1901–1953)
„Andante“ keelpillidele (1931/1938)

Ameerika helilooja ja muusikateadlase, ultramodernistide sekka kuulunud Ruth Crawfordi muusika uurijad on hästi tuttavad looga, kuidas ta jäeti välja New Yorgi muusikateaduse seltsi asutamiskoosolekult, vältimaks muljet, et muusikateadus on „naise töö“. Samalaadne kurioosne lugu on seotud ka Crawfordi kõige tuntuma teose, 1931. aastal valminud keelpillikvarteti ja selle aeglase osaga.

1931. aasta algul elas Crawford Guggenheimi stipendiumi toel Berliinis. Just seal kirjutas ta oma keelpillikvarteti, mille aeglane osa sai pealkirjaks „Andante“. Kvarteti esiettekanne toimus New Yorgis 1933. aastal ja sellele järgnenud tunnustus tõstis ta kaasaegse muusika ringkondades kiirelt esiplaanile. Eriti avaldas kriitikutele muljet teose aeglane osa. Helilooja, pianist ja teoreetik Henry Cowell tõdes lausa, et see on „võib-olla parim kvartetile kirjutatud teos, mis on kunagi selles riigis [USAs] loodud“. Cowell organiseeris ka „Andante“ salvestuse New World kvartetiga, ehkki Charles Ives, kes ettevõtmist rahastas, muretses, et Crawfordi muusika ei ole piisavalt „mehelik“. Hiljem, 1941. aasta jaanuaris, avaldas Cowell New Music Quarterly tometajana terve kvarteti ka trükkis.

Salvestis tõi Crawfordile märkimisväärset tähelepanu. Irving Kolodin ajakirjast Modern Music kiitis seda kui maamärki kaasaegse muusika levitamisel. Helilooja George Perle pidas teost oluliseks alustalaks tulevastele muusikalistele arengutele, nagu serialism. Muusikateoreetik Nancy Rao sõnul andis Crawfordi „Andante“ aga märku täiesti uuest kuulamiskiisist, mis lõhkus traditsioonide piire ja osutas teed tulevikku.

Crawford ise aga nii rahulolev ei olnud. Ta pidas New World kvarteti esitust liiga aeglaseks, et näidata teose meloodilise joone pikka voogu, mis liigub instrumentidelt instrumentidele. Crawfordi uurija Judith Ticki sõnul oli just see probleem stiimuliks keelpilliorkestri versiooni loomiseks: „Mõistes, kui

Ruth Crawford Seeger

keeruline oli sisemist liini esitada, tegi [Crawford] orkestriseade, et kehtestada teosele dirigendi distsipliin.“ Tulemusena sündis iseseisev keelpillorkestri teos „Andante“.

Erinevus keelpillikvarteti ja keelpilliorkestri versiooni vahel ei seisne vaid mängijate hulgas. Kuna keelpillorkestris on ka kontrabass, tuli Crawfordil lisada teose faktuuri uus liin ning just see muutis selle avaldamise problemaatiliseks. Cowelli trükiväljaandes kvartetile oli vaid mainitud, et „kontrabassi partii on saadaval aeglase osa esitamiseks keelpillorkestriga“. Partiid ennast nähti aga esmakordselt siis, kui teose õigused võttis üle Merion Music Inc. ja Cowelli materjalid avaldati uuesti (ilma toimetamise või korrektuurita) Theodore Presser Company alt. Kummalisel kombel on Presseri väljaanne Cowelli 1941. aasta versiooni väljatrükk, millele on vaid lisatud käsikirjaline kontrabassipartii. Veelgi kummalisem on aga asjaolu, et selles partiis on kontrabassil kaks kolmandikku teosest pausid.

Seda versiooni on müüdnud, esitatud ja salvestatud mitmeid kordi ja selle autoriteeti ei kahtlustatud seni, kuni Ameerika Kongressi raamatukogust leiti Crawfordi enda visandid, mis erinevad oluliselt Presseri versioonist. Teisisõnu puudub Presseri noodis suurem osa kontrabassipartiist. „Andante“ keelpillidele täieliku versiooni ettekanne toimus alles 2017. aastal Philadelphia orkestriga. Kirjastus pole aga siiani õige versiooni avaldamise vastu huvi tundunud, mistõttu tuleb ka täna ettekandele varasem, pooliku kontrabassipartiiga teos.

ERSO esituses kõlab Ruth Crawford Seegeri looming täna esmakordselt.

Arthur Honegger (1892–1955) **Sümfoonia nr 2, H.153 (1841)**

Teise maailmasõja kontsertmuusikat võiks vaadata kui täiesti eraldiseisvat muusikažanri. Sõja-aastate vältel löid paljud Euroopa ja Ameerika heliloojad teoseid, mis kandsid endas sõjameeleolusid meeleheitest lootuseni. Hästi on tuntud Šoštakovitši Leningradi sümfoonia, ent kõnekaid näiteid on veelgi – nende seas Aaron Coplandi, Ralph Vaughan Williamsi ja prantsuse–šveitsi helilooja Arthur Honeggeri sulest.

Honeggeri seostatakse sageli rühmitusega Les Six, kuhu kuulus ka näiteks Francis Poulenc. Ent Honeggeri muusika suundus hoopis teistsugusele teele — stiilile, mis on samaaegselt saksa ja prantsuse, avatum romantilisele tundele ja sotsiaalsele teadlikkusele. Honegger väitis, et ta ei kirjutanud

„puhast muusikat“ — ehk muusikat, mis räägib lihtsalt muusikast ja mitte millestki muust. Vastupidi, tema teosed on sageli tihedalt seotud ideede, aistingute ja sündmustega — olgu selleks siis „Pacific 231“, tema kujutus aurumootorist, või suur oratoorium „Jeanne d’Arc“, mis räägib prantsuse rahvuskangelannast. Honeggeri teos-te tuumaks on selgus ja loogika. Dissonantsi kasutatakse väljenduslikul eesmärgil. Nagu kirjutas üks kriitik: „Honeggeri harmoonilises maailmas ei ole tragöödia kunagi püsiv. Varem või hiljem ilmub midagi bukoolilist ja magusat, nagu lill keset lahinguvälja.“

Arthur Honegger

See on sobiv kirjeldus Honeggeri teisele sümfooniale, mis valmis aastatel 1941–1942. Avataktidest alates kutsub teos esile hingepõhja kurnava viletsuse ja masenduse, mida Honegger ja tema kaasmaalased sõja-aastatel kogesid. Väike orkestrikoosseis (ainult keelpillid) viitab mustvalgetele uudisvoogudele. Esimeses osas vahelduvad aeglased ja kiired lõigud: nutusele violamotiivile järgneb dünaamiline teema tšellodes, mis läbib intensiivse ja vihase arenduse. Sümfoonia keskne, elegeiline aeglane osa toob esile valu, mis on taandunud tuimaks kannatuseks. Energia naaseb sümfoonia lõpuosas, mis vihjab lahingu trotsile.

Ja siis juhtub midagi erakordset. Kiire finaali viimasel minutil toob Honegger sisse trompetisoolo, mängides koraalimeloodiat, mis särab läbi keelpillide kiire ja ärritunud kontrapunkti ning lõpetab sümfoonia ootamatu triumfiga. See kõlab nagu lugematud luteri hümnid, mida võinuks kasutada Honeggeri iidol Johann Sebastian Bach. Tekkiv efekt on nagu äkiline valguskiir — terav kontrast eelnenud dissonantsile ja rütmilisele segadusele.

Helilooja enda soov oli lasta kuulajatel teose üle otsustada: „Ma ei ole otsinud programmi, ei kirjanduslikku ega filosoofilist kontseptsiooni. Kui see teos tekitab mingit emotsiooni, siis põhjus on selles, et see haaras mind täiesti loomulikult viisil.“

ERSO ees on Honeggeri teist sümfooniat juhatanud Jean Meylan (1964), Ilya Ostrovski (1965), Kristjan Järvi (1995) ja Tõnu Kaljuste (2018).

Muuseumikaart -15%!

Vaid muuseumikaardiga saad sa aasta jooksul külastada **piiramatult ja tasuta** 120+ muuseumi ja elamuskeskust üle Eesti!

- koodiga „**ERSO**”
- on muuseumikaart vaid **55.25 €** (täishind 65 €)
- kood kehtib muuseumikaardi ostmiseks ja pikendamiseks, ei kehti kinkekaardile
- **muuseumikaart.ee/osta**

Viiuldaja **SEOHYUN KIM**, kellest sai 2023. aastal kõigest 14–aastaselt Tibor Varga rahvusvahelise konkursi noorim võitja, on saanud rahvusvahelisel areenil tuntuks kui tõusev täht. Enne seda sai ta juba 2021. aastal esimese preemia Ysaÿe rahvusvahelisel muusikakonkursil ja Leonid Kogani rahvusvahelisel viiulikonkursil ning 2022. aastal Cooperi rahvusvahelisel konkursil, samuti kõigi aegade noorimana.

Seohyun sündis 2008. aastal Lõuna–Koreas Soulis ja esines juba kaheksa-aastaselt solistina orkestrites ja kammeransambrites. Üheteistaastasena oli ta noorima osalejana 2021. aasta Menuhini konkursi poolfinalist, mis tähistas tema sisenemist rahvusvahelisele muusikalavale. Seohyun tegi oma debüüdi 2020. aastal Kumho Young Artist Concertiga ja 2021. aastal esines ta Ungaris Pannoonia Filharmooniaorkestriga. Ta on teinud koostööd paljude mainekate orkestritega Lõuna–Koreas ja välismaal, sealhulgas Cantoni Sümfooniaorkestriga Ameerika Ühendriikides, Leedu Kammerorkestriga, Bursa Sümfooniaorkestriga Türgis, Souli Filharmooniaorkestriga, Korea Riikliku Sümfooniaorkestriga, Seongnami Filharmooniaorkestriga, Jeonju Filharmooniaorkestriga, Mokpo Filharmooniaorkestriga, Daejeoni Rahvusvahelise Muusikafestivali orkestriga ja Daegu Ooperiorkestriga.

Lisaks tegi ta 2023. aastal oma USA debüütkontserdi Dame Myra Hessi sarjas Chicagos ning teda kutsuti taas Cantoni Sümfooniaorkestri hooaja 2023/24 avakontserdile, et tuua esiettekandele helilooja Jeff Scotti teos.

2024. aastal andis ta tõusva tähena kontserdi Tongyeongi rahvusvahelisel muusikafestivalil ning esines ka koos Gidon Kremeri, Miklós Perényi ja Lawrence Poweriga Kronbergi akadeemia kontserdil „Kammermuusika ühendab maailma“. Suvel tuuritas Seohyun koos Baski Rahvusliku Noorteorkestriga viies Hispaania Baskimaa linnas ning esines Sioni festivalil, Gstaadi Menuhini festivalil ja Zürichi Konservatooriumis Šveitsis. 2025. aasta alguses esines ta solistina maestro Jaap Van Zwedeni juhatusel Souli Filharmooniaorkestri uusaastakontserdil. Samuti esineb ta Pannoonia Filharmoonikutega Ungaris ja Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga Tallinnas. Seohyunil on kirk kammermuusika vastu ja ta esitab kammermuusikat koos Julia Fischeriga Zürichi Tonhalls ning teda on kutsutud mitmetele rahvusvahelistele kammermuusikafestivalidele, kus ta esineb koos maailmakuulsate muusikutega.

Seohyun õpib praegu Souli Keskkonservatooriumis Sunny Lee juures ja mängib G.B. Guadagnini (1753) viiuliga, mida on lahkelt sponsoreerinud Tibor Varga pere.

GILBERT VARGA, kuulsa ungari viuldaja Tibor Varga poeg, dirigeerib erakordse kohalolu ja andekusega. Varga on dirigendipuldis domineeriv autoriteet ning tema esituste puhul on korduvalt tunnustatud suurepärase faktuuritunnetust, avarat värvigammat ja peent dünaamikataju. Varga, kes on tuntud oma elegantse ja erakordselt selge tehnika poolest, on töötanud paljude maailma suurimate orkestrite juures ja olnud nende külalisdirigent.

Gilbert Varga õppis kolme väga erineva ja eripärase maestro — Franco Ferrara, Sergiu Celibidache ja Charles Brucki — käe all. Oma dirigendikarjääri alguses keskendus Varga tööle kammerorkestritega, eelkõige Tibor Varga Kammerorkestriga, enne kui ta sai kiiresti tuntuks sümfoonilise dirigendina. Ta oli Hofer Symphonikeri peadirigent (1980—1985); Marlis tegutseva Philharmonia Hungarica peadirigent (1985—1990), juhataes nende esikturneed Ungaris koos Yehudi Menuhiniga; Stuttgardi Kammerorkestri alaline külalisdirigent (1991—1995) ning Malmö Sümfooniaorkestri peamine külalisdirigent (1997—2000).

1997. aastal sai Gilbert Vargast kümneks hooajaks Baski Rahvusorkestri muusikajuht. Ühiselt käidi ka arvukatel turneedel. Aastatel 2013–2018 tegutses ta Taipei Sümfooniaorkestri peadirigendina, juhatahes neid ka turneedel Euroopas, Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis. Aastail 2019–2021 oli ta Ungaris Pécsi linnas Kodály keskuses resideeriva Pannoonia Filharmooniaorkestri peadirigent ja ka praegu naaseb ta sinna regulaarselt. Külalisdirigendina on Varga juhatanud paljusid maailma tipporkestreid nagu Philadelphia Orkester, Berliini Raadio Sümfooniaorkester, Orchestre de Paris, Oslo Filharmooniaorkester ja Sydney Sümfooniaorkester.

Varga diskograafia sisaldab salvestusi erinevate plaadifirmadega, sealhulgas ASV, Koch Internationali ja Claves Recordsiga. Tema viimane salvestus Šostakoviči ja Martinů tšellokontsertidest koos Deutsches Symphonie-Orchester Berliini ja Christian Poltéraga plaadifirma BIS all ilmus 2017. aasta mais ning tema 2011. aasta salvestus Raveli ja Prokofjevi kontsertidest koos Deutsches Symphonie-Orchester Berliini ja Anna Vinnitskajaga plaadifirma Naïve Records all sai BBC Music Magazine'ilt viis täрни.

E · R · S · O

ERSO
PEASPONSOR

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

LIVIKO
— anno 1898 —

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDIC
CATERING

VALGUSTUSE AEG

Valgus ja
pimedus

DAS
ERBE DEUTSCHER
MUSIK

ERSO
DIRIGENT
REINHARD
GOEBEL

28 | VEEBRUAR
ESTONIA KONTSERDISAAL
2025

REBEL
HÄNDEL
KRAUS
HAYDN

erso.ee

CHEMI-PHARM®

myfitness
world class gym & studios

PAKEND & PRINT
EROSTAURIKSUS

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 98. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinumi Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmoonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmoonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskemad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poeemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapremia ERSO–le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärane koostöö on ERSO–l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 21. veebruaril 2025

I VIIUL

Triin Ruubel
Piret Sandberg
Kristiina Aimala
Kätlin Ivask
Astrid Muhel
Tõnis Pajupuu
Danae Taamal
Andrus Tork
Tarmo Truuväärt
Madleen Kristen Alasi
Triin Alender
Liisi Mai Krigul
Marta Mutso
Sofia Vinkel

II VIIUL

Kaido Välja
Kadi Vilu
Toomas Hendrik Ellervee
Kristel Kiik
Miina Laanesaar
Egert Leinsaar
Kristjan Nõlvak
Marlis Timpmann
Maaren Vihermäe
Annelize Vlasenko
Grete Heinsaar
Marii Piirsalu

VIOOLA

Liina Sakkos
Helena Altmanis
Mall Help
Kaja Kiho
Sandra Klimaitė
Mairit Mitt-Bronikowska
Juhan Palm-Peipman
Liisi Rõsnak
Jülija Širokova
Kristiina Välja

TŠELLO

Indrek Leivategija
Seulki Lee
Riina Erin
Tõnu Jõesaar
Levi-Danel Mägila
Katrín Oja
Lauri Toom
Villu Vihermäe

KONTRABASS

Regina Udod
Imre Eenma
Madis Jürgens
Xiaonan Nie
Indrek Pajus
Mika Sameli Nikkanen

HARF

Sara Siria D`Amico

FLÖÖT

Mari-Liis Vind
Linda Vood

OBOE

Guido Gualandi
Heli Ernits

KLARNET

Soo-Young Lee
José Carlos Domínguez
Almela

FAGOTT

Jakob Peäske
Kristjan Kungla

METSASARV

Mattias Vihmann
Kalle Koppel

TROMPET

Indrek Vau
Erki Möller
Ivar Tillemann

TROMBOON

Andres Kontus
Peeter Margus
Väino Põllu

TIMPANID

Maarja Nuut

SA ERSO juhatuse liige

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mäenedžer

Marko Metsaru

Partnersuhete ja

müügijuht

Signe Vaiknemets

Raha kaasamise ja

partnersuhete spetsialist

Morgan Merrell

Maine- ja

kommunikatsioonijuht

Kärt Ruubel

Toimetaja

Anita Maasalu

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Kammer- ja

noorteprojektide

produtsent

Taavi Orro

Lavameistrid

Jüri Korjus

Heiki Zvorovski

ERSO TÄNAB TOETAJAJD

ERSO
PEASPONSOR

KONTSERDISARJAJE TOETAJAD:

LIVIKO
— anno 1898 —

NORDIC
CATERING

KOOSTÖÖPARTNERID:

PAKEND & PRINT
ERSO TRÜKIKESKUS

Bresto, brestissimo!

EPIIM TOETAB ERSOT
AASTAST 2013

KUTSUME KUULAMA

VALGUSTUSE AEG. VALGUS JA PIMEDUS

R, 28. VEEBRUAR KELL 18 (EELKONTSERT) JA KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Jean-Féry Rebel. Katkendid tsüklist „Elemendid“

Georg Friedrich Händel. „Kuninglik tulevargimuusika“, HWV 351

Joseph Martin Kraus. Kuningas Gustav III matusemuusika

Joseph Haydn. Sümfoonia nr 100 G-duur, Hob. I/100

ERSO, dirigent REINHARD GOEBEL

VENZAGO JA BRUCKNER

N, 6. MÄRTS KELL 13 (SÜMFOONILINE LÖUNA), ESTONIA KONTSERDISAAL

R, 7. MÄRTS KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Mario Venzago. „Koraalivariatsioonid“

Wolfgang Amadeus Mozart. Klaverikontsert nr 9 Es-duur, KV 271

Anton Bruckner. Sümfoonia nr 3 d-moll, WAB 103

WILLIAM YOUN klaver, ERSO, dirigent MARIO VENZAGO

WILLIAM YOUN

P, 9. MÄRTS KELL 18, MUBA SUUR SAAL

Wolfgang Amadeus Mozart. Klaverikvartett nr 1 g-moll, KV 478

Wolfgang Amadeus Mozart. Kvintett klaverile ja puhkpillidele Es-duur, KV 452

WILLIAM YOUN klaver, DALIA DEDINSKAITE viiul, HELENA ALTMANIS

viola, THEODOR SINK tšello, GUIDO GUALANDI oboe, SOO-YOUNG

LEE klarnet, PEETER SARAPUU fagott, YE PAN metsasarv

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

 ERSO.TV